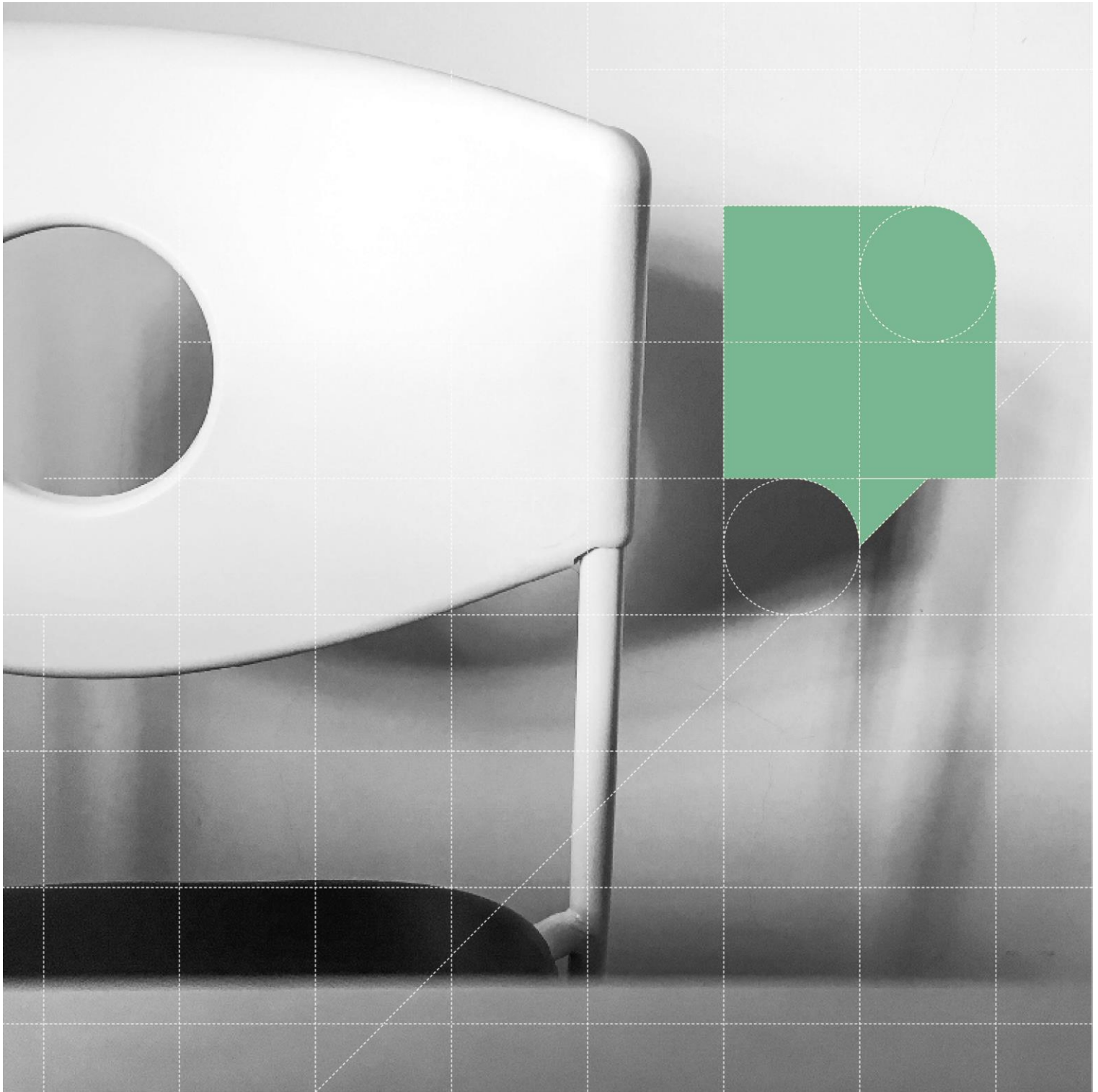

Regelrådets uttalelse

Om: **Endringer i konkursloven mv. (rekonstruksjon)**

Ansvarlig: **Justis- og beredskapsdepartementet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Justis- og beredskapsdepartementet

Deres ref.:
23/251

Vår ref.:
23/00015

Vår saksbehandler:
Johnsrud og Hervik Frantzen

Dato:
09.03.2023

Uttalelse

Om: **Endringer i konkursloven mv. (rekonstruksjon)**
Konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i konkursloven mv. for å innføre permanente regler om rekonstruksjon som skal erstatte reglene om gjeldsforhandling i konkurslovens første del og reglene i den midlertidige loven om rekonstruksjon.

Innledningsvis vil Regelrådet peke på at det er positivt at regelverket er evaluert i forkant av utredningen, at det er innhentet innspill fra de berørte aktørene, og at dette danner grunnlaget for utredningen av endringer. Videre er det positivt at hensynet til små og mellomstore bedrifter er gjennomgående vurdert, og at det er lagt til rette for fleksibilitet og forenkling. Det foreligger en grundig utredning av virkningene for næringslivet. Regelrådet mener også at departementet på en god måte har gjort rede for reglene i EU-direktivet og gjennomføringen i Sverige og Danmark.

Etter Regelrådets vurdering utgjør høringsnotatet og den samfunnsøkonomiske analysen et grundig beslutningsgrunnlag. På denne bakgrunn mener Regelrådet at det er grunn til å tro at målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet i denne saken.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

1 Om forslaget som er sendt på høring

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i konkursloven, dekningsloven og panteloven. Hovedformålet med forslaget er å innføre permanente regler om rekonstruksjon som skal erstatte reglene om gjeldsforhandling i konkurslovens første del og reglene i den midlertidige loven om rekonstruksjon for å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd av covid-19 (rekonstruksjonsloven).

Forslaget bygger på og videreutvikler løsningene i den midlertidige rekonstruksjonsloven. I tillegg har departementet i arbeidet med høringsnotatet sett hen til direktiv (EU) 2019/1023 om rammer for forebyggende rekonstruksjon, gjeldssanering og utelukkelse og om foranstaltninger med henblikk på mer effektive prosedyrer for rekonstruksjon, insolvensbehandling og gjeldssanering og om endring av direktiv (EU) 2017/1132 (rekonstruksjons- og insolvensdirektivet).

2 Regelrådets mandat og prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1. Rådet gir rådgivende skriftlige uttalelser ved høring.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til.

2.1 Hvorfor Regelrådet har valgt å uttale seg om saken

Sikkerhetsmekanismer som konkursbehandling og rekonstruksjon er viktige forutsetning for å kunne drive næringsvirksomhet. Rekonstruksjon kan bidra til at levedyktige bedrifter kan drive videre, mens ikke levedyktige bedrifter avvikles. Effektive rekonstruksjonsregler som avveier hensynene til skyldner og fordringshaver, og finner en riktig balanse mellom disse hensynene har stor betydning for næringslivet. Regelrådet har derfor valgt å uttale seg til denne saken.

3 Regelrådets vurdering av utredningen

Ifølge Regelrådets vedtekter § 2 første ledd skal Regelrådet ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Regelrådets uttalelser tar særlig utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksens punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

3.1 Beskrivelse av problemet og målet med forslaget

Etter Regelrådets vurdering er problem og mål tilstrekkelig beskrevet i høringsnotatet. Noen ganger kan også levedyktige bedrifter få økonomiske problemer. Det er derfor viktig å ha regler som kan hjelpe de bedriftene som har behov for det med å rydde opp i situasjonen som har oppstått. Regelrådet registrerer at departementet har høstet erfaringer med konkursloven del 1 og den midlertidige rekonstruksjonsloven, og at tilbakemeldingene viser at det er ønskelig med permanente regler om rekonstruksjon.

3.2 Utredning av alternative tiltak

Regelrådet registrerer at departementet gjennomgående gjør rede for og drøfter innholdet i direktivet, gjennomføringen av direktivet i Sverige og Danmark og reguleringen i disse landene generelt. Ikke bare er slik informasjon opplysende, men det bidrar også med alternative løsninger på aktuelle problemstillinger og dermed alternative tiltak. Regelrådet oppfatter at departementet bruker denne kunnskapen på en god måte i utredningen. Utredningen støtter seg også på en samfunnsøkonomisk analyse som vurderer flere modeller for rekonstruksjon.

Regelrådet registrerer at direktivet ikke er EØS-relevant. Departementet har dermed frihet med hensyn til om, og i hvilken grad direktivet skal gjennomføres i norsk rett. Regelrådet finner det positivt at departementet likevel har vurdert behovet for harmonisering og like regler i EØS-området, og at hensynet til norske virksomheters konkurransekraft er vurdert. På denne bakgrunn mener Regelrådet at alternative tiltak er tilstrekkelig utredet i denne saken.

3.3 Beskrivelse av berørt næringsliv

En del næringsdrivende vil komme i kontakt med reglene om konkurs eller rekonstruksjon som fordringshavere. Regelrådet kan ikke se at omfanget av rekonstruksjoner er beskrevet i selve høringsnotatet, men en statusbeskrivelse fremgår av den samfunnsøkonomiske analysen som er vedlagt høringsnotatet. Høringsnotatet gir imidlertid opplysninger om de berørte aktørenes syn på reglene om rekonstruksjon basert på praksis. På denne bakgrunn mener Regelrådet at berørt næringsliv er tilstrekkelig beskrevet i høringen.

3.4 Utredning av virkninger for næringslivet

Etter Regelrådets vurdering er virkningene for næringslivet kvalitativt beskrevet. Virkningene både for skyldnerne og fordringshaverne er beskrevet løpende i høringsnotatet og samlet i kapitlet om økonomiske og administrative konsekvenser.

Regelrådet mener at departementet har gjennomført en tilfredsstillende vurdering av norske virksomheters konkurransekraft i forbindelse med spørsmålet om å gjennomføre hele eller deler av direktivet i norsk rett. Videre er det positivt at departementet gjennomgående har vurdert hensynet til små og mellomstore bedrifter både som skyldnere og fordringshavere.

Regelrådet kan ikke se at virkningene for næringslivet er tallfestet i høringsnotatet. Den samfunnsøkonomiske analysen gir imidlertid en grundig gjennomgang av finansielle tall for bedrifter i konkursprosessen. Analysen viser også til tall for gjennomsnittlig dekningsgrad for kreditorene ved konkurser. På denne bakgrunn mener Regelrådet at virkningene for næringslivet er tilstrekkelig utredet i denne saken.

3.5 Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Regelrådet kan ikke se at departementet særskilt har vurdert forutsetninger for en vellykket gjennomføring. Når det er sagt gir høringsnotatet en grundig beskrivelse av evalueringen av den midlertidige loven og de berørte aktørenes syn på regelverket. Regelrådet registrerer at departementet har innhentet de berørte aktørenes syn tidlig i utredningsprosessen og brukt

tilbakemeldingene aktivt i utredningen. På denne bakgrunn mener Regelrådet at utredningen fremstår som målrettet.

4 Prinsipper for god regulering av næringslivet

Regelrådet skal følge den faglige utviklingen og praksis på områdene regelforenkling og regulering, og gi informasjon og generell veiledning som fremmer effektiv regulering, jf. vedtektene § 2 fjerde ledd. I dette arbeidet ser Regelrådet blant annet til bestep praksis i Norge og arbeidet med god regulering i andre land. Regelrådet ser også hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

4.1 Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

De fleste virksomheter i Norge er små virksomheter, og disse bidrar i stor grad til den samlede verdiskapningen. Regelrådet jobber for å øke bevisstheten om at tiltak kan påvirke små virksomheter annerledes enn store virksomheter. For eksempel kan administrative oppgaver pålagt gjennom regelverk være mer krevende for små enn for store virksomheter.

Regelrådet finner det positivt at hensynet til små og mellomstore bedrifter er vurdert gjennomgående i høringsnotatet. Departementet ser for seg å videreføre forenklede regler for små foretak i forskrift til loven, men at disse reglene vil bli sendt på egen høring. Regelrådet anmoder departementet om å særlig vurdere tiltak som kan gjøre rekonstruksjonsprosessen enklere og raskere å gjennomføre for små bedrifter.

4.2 Forenkling for næringslivet

Departementet har utredet muligheten for å forenkle saksbehandlingsreglene. Det er på det rene at tid kan være en kritisk faktor med tanke på videre drift av virksomhetene. Videre kan en lang rekonstruksjonsprosess bli kostbar. Regelrådet finner det positivt at departementet har forsøkt å forenkle saksbehandlingen, men samtidig forsøkt å ivareta både skyldner og fordringshavers behov.

Departementet ønsker seg et fleksibelt regelverk, men erkjenner at dette kan medføre at regelverket blir mer komplisert. Regelrådet mener at fleksibilitet og lett tilgjengelige regler ikke nødvendigvis er et motsetningsforhold, men har forståelse for at fremstillingen av reglene kan bli utfordrende. I en situasjon der virksomheter står i fare for å gå konkurs mener Regelrådet at fleksibilitet er viktig for å lykkes med en rekonstruksjon. På denne bakgrunn mener Regelrådet at forenkling og fleksibilitet er viktige forutsetninger for en vellykket og kostnadseffektiv gjennomføring av reglene.

4.3 Fremtidsrettet regulering

Forslaget til endringer i konkursloven mv. (rekonstruksjon) inneholder til dels detaljerte regler om saksbehandling og fremgangsmåte. Regelrådet registrerer at noen av reglene er forholdsvis konkrete, for eksempel kunngjøring og tinglysing. Likevel oppfatter Regelrådet det slik at reglene kan tilpasses den til enhver tid gjeldende løsning. Regelrådet finner det positivt at departementet har ønsket å legge til rette for fleksible regler. Regelrådet mener at fleksibilitet er en faktor som kan bidra til at reglene oppfattes som robuste og at reglene kan tåle utviklingen i samfunnet.

5 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Regelrådet merker seg at det i denne saken er lagt til rette for tidlig involvering i flere runder og at det er gjennomført en grundig evaluering av den midlertidige rekonstruksjonsloven.

Departementet har videre brukt funnene fra innspillsrundene og evalueringen aktivt i høringsnotatet. Departementet har vurdert de berørte aktørenes behov og lagt til rette for fleksibilitet. Sammen med den samfunnsøkonomiske analysen utgjør høringsnotatet et grundig beslutningsgrunnlag. På denne bakgrunn mener Regelrådet at det er grunn til å tro at målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet i denne saken.